

Právní odpovědnost v podmínkách ZZS modul II

Mgr. MUDr. Dita Mlynářová

21. 9. 2015

Modul II

- Informovaný souhlas
- Odmítnutí péče
- Negativní reverz
- Péče bez souhlasu
- Zástupný souhlas

Související právní předpisy

- Listina základních práv a svobod:
- Čl.7 – Nedotknutelnost osoby
- Čl.8 – Osobní svoboda – ústavní péče bez souhlasu do 24 hodin hlásit, 7 dnů na PR
- Čl. 31 – Právo na ochranu zdraví a bezplatnou zdravotní péči na základě veřejného pojištění

Úmluva o lidských právech a biomedicíně

- Čl. 3 – Spravedlivý přístup ke zdravotní péči
- Čl. 5 – Jakýkoli zákrok pouze se svobodným a informovaným souhlasem!!!
- Článek 8 – Situace nouze vyžadující neodkladná řešení a článek 26 Právo státu omezit zákonem
- Čl. 9 – Zřetel na dříve vyslovená přání
- Čl. 10 – Právo na informace o zdravotním stavu

Zdravotnické zákony

- O zdravotních službách 372/2011 Sb.
- O specifických zdravotních službách 373/2011 Sb.
- O zdravotnické záchranné službě 374/2011 Sb.

Zdravotnické zákony

- Vyhláška o zdravotnické dokumentaci
98/2012

Informovaný souhlas

- Článek 5 Úmluvy a § 28 odst.1 zákona o zdravotních službách
- O povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích
- O rizicích výkonu
- O alternativách výkonu
- O potřebném léčebném režimu

Informovaný nesouhlas

- Pacient, který odmítá vyslovit souhlas s poskytnutím zdravotních služeb, opakovaně podána informace o tom, že neposkytnutí zdravotních služeb může vážně poškodit jeho zdraví nebo ohrozit život.
- nadále odmítá vyslovit souhlas, učiní o tom písemné prohlášení (revers). Odmítá-li podepsat, lze nahradit podpisem svědka
- Nikdy nestačí záznam do dokumentace

Nezletilí, osoby s omezenou svéprávností

- Souhlas zákonného zástupce
- Rozvedení rodiče- nesouhlas jednoho
- Opatrovník
- Pěstoun či pečující osoba
 - bylo li vydáno rozhodnutí o svěření do péče či o ústavní výchově

Klokánci

Souhlas vyslovený jinou osobou

- souhlas osoby určené pacientem podle § 33 odst. 1,
- není-li takové osoby nebo není-li dosažitelná, **manžela** nebo **registrovaného partnera**, není-li takové osoby nebo není-li dosažitelná, vyžaduje se souhlas **rodiče**, není-li takové osoby nebo není-li dosažitelná, vyžaduje se souhlas **jiné svéprávné osoby blízké**, pokud je známa.

Hospitalizace bez souhlasu

- § 38 odst. 1 zákona o zdravotních službách:
- 1. rozhodnutím soudu uloženo ochranné léčení formou lůžkové péče,
- 2. je nařízena izolace, karanténa nebo léčení podle zákona o ochraně veřejného zdraví,
- 3. je podle trestního řádu nebo zákona o zvláštních řízeních soudních nařízeno vyšetření zdravotního stavu,

Hospitalizace bez souhlasu

- ohrožuje bezprostředně a závažným způsobem sebe nebo své okolí a jeví známky duševní poruchy nebo touto poruchou trpí nebo je pod vlivem návykové látky, pokud hrozbu pro pacienta nebo jeho okolí nelze odvrátit jinak, nebo
- jeho zdravotní stav vyžaduje poskytnutí neodkladné péče a zároveň neumožňuje, aby vyslovil souhlas.

Neodkladná péče bez souhlasu

- a) kdy zdravotní stav neumožňuje pacientovi tento souhlas vyslovit; tím není dotčeno dříve vyslovené přání podle § 36, nebo
- b) léčby vážné duševní poruchy, pokud by v důsledku jejího neléčení došlo se vší pravděpodobností k vážnému poškození zdraví pacienta.

Neodkladná péče o dítě

- léčby vážné duševní poruchy, pokud by v důsledku jejího neléčení došlo se vší pravděpodobností k vážnému poškození zdraví pacienta.
- zdravotní služby nezbytné k záchraně života nebo zamezení vážného poškození zdraví.
- podezření na týrání, zneužívání nebo zanedbávání.

Povinnost mlčenlivosti

- § 51 zákona o zdravotních službách – lex specialis k zákonu o ochraně osobních údajů č. 101/2000 Sb.
- Zdravotnický pracovník je povinen zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb.

Výjimky z povinné mlčenlivosti

- a) Souhlas pacienta s poskytnutím údajů
- b) Oznamovací povinnost dle právního předpisu
- c) Se souhlasem soudce v trestním řízení
- d) V nezbytně nutném rozsahu pro právní ochranu lékaře nebo ZZ v případě soudního sporu nebo trestního řízení

Výjimky podle jiných zákonů

- Zákon o Policii ČR – právo na informaci o době a místě poskytnutí zdravotní péče osobě, po které bylo vyhlášeno pátrání
- Právo na přístup k dokumentaci v rozsahu nezbytném pro identifikaci neznámé mrtvoly
- Zákon na ochranu proti návykovým látkám – právo sdělit výsledek odběru biologického materiálu tomu kdo jej nařídil

Neoprávněné nakládání s osobními údaji

- Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně zveřejní, sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje, které byly o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné moci, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

- Stejně bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají.

Některé situace z praxe ZZS

- Pacient je pod vlivem alkoholu, uhodil se do hlavy, nechá se ošetřit, ale odmítá převoz do nemocnice – co dělat?
- Pacient není pod vlivem návykových látek, má prudkou bolest pod hrudní kostí, je orientovaný, odmítá však hospitalizaci
- Pacient je stížen záchvatem zuřivosti, napadá okolí, rozbíjí nábytek, vyhrožuje...

Děkuji za pozornost

- Doporučuji pro lékaře i zdravotníky
- Univerzita medicínského práva
- Lze objednat v nakladatelství Grada
- obchod@grada.cz